

เนื้อหาเพลงไทยยอดนิยม การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจ
จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

นางสาวจิรวรรณ กาญจนานันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974 - 638 - 350 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

18 S.F. 2545

1179 14930

THE CONTENT OF THAI POPULAR SONGS, PERCEPTION OF ITS
UTILITY AND SATISFACTION AMONG TEENAGERS

JIRAWAN KANCHANANANT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Communication Development

Development of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974 - 638 - 350 - 7

จิรวรรณ กาญจนานันท์ : เนื้อหาเพลงไทยยอดนิยม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจ
จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น (THE CONTENT OF THAI POPULAR SONGS,
PERCEPTION OF ITS UTILITY AND SATISFACTION AMONG TEENAGERS)
อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์พจน์ เชยจรรยา, 135 หน้า. ISBN 974-638-350-7.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาที่มีการนำเสนอในเพลงไทยยอดนิยมของ
วัยรุ่น ศึกษาความบ่อยครั้งในการฟังเพลง การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทย
สากลของวัยรุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์กับความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของ
วัยรุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยครั้งกับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น ความ
สัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น ในส่วนของการ
วิเคราะห์เนื้อหาได้คัดเลือกเพลงที่ติดอันดับเพลงยอดนิยมระหว่างเดือนสิงหาคม-เดือนตุลาคม 2540
จำนวน 20 เพลง และในส่วนการวิจัยเชิงสำรวจใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 430 คน เป็นนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายและนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่
แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. เนื้อหาของเพลงไทยยอดนิยมของวัยรุ่นทั้งหมดเกี่ยวข้องกับเรื่องความรัก แต่นำเสนอ
แตกต่างกันไป ได้แก่ ต้องการความรัก ความเข้าใจ การยอมรับ แสดงความรัก ความเห็นใจ ผิดหวัง
ตัดพ้อต่อว่า งอนง้อคนรัก และสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะ หรือนิสัยใจคอของวัยรุ่น
2. การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้ง
ในการฟังวิทยุและชมโทรทัศน์ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการซื้อเทป/ซี.ดี
3. ความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการฟังเพลง
ไทยสากลจากวิทยุ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลจากโทรทัศน์และการ
ซื้อเทป/ซี.ดี.
4. การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ
จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติกร จิรวรรณ กาญจนานันท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##3970292028 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : THAI POPULAR SONGS/UTILITY PERCEPTION AND SATISFACTION

JIRAWAN KANCHANANANT : THE CONTENT OF THAI POPULAR SONGS,
PERCEPTION OF ITS UTILITY AND SATISFACTION AMONG TEENAGERS.

THESIS ADVISER : ASSOC. PROF. PATCHANEE CHEYJUNYA. 135 PP.

ISBN 974-638-350-7

The purposes of this research are analyze the content of Thai popular songs on air at three popular music radio stations between August-October 1997. And to investigate the frequency of their popular music exposure, perception of their utility and satisfaction, the relationship among factors, namely utility perception and Thai popular music exposure and satisfaction obtained, and perception of thai popular music utility and satisfaction that secondary and university students in Bangkok obtained, Questionnaires were used to collect data from 430 secondary and university students in Bangkok. Frquency, percentage, mean and Pearson's Product Moment Correlation Coefficients were used to analyze data through SPSS/PC+

The results of research were as follows:

1. The content of all Thai popular songs were mainly concerning love.
2. Perception of songs utility was found to be correlated with secondary and university students' exposure from radio and television but was not found to be correlated with frequency of cassette tapes or C.D. purchase.
3. Exposure to Thai popular songs from radio was found to be correlated with secondary and university students' satisfaction however their satisfaction was not found to be correlated with exposure from television and cassette tapes or C.D. purchase.
4. Secondary and university students' perception of utility of Thai popular songs was found to be correlated with their satisfaction with Thai popular songs.

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิติต.....จิรวรรณ กัญจนานันท์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าคิดอยู่เสมอว่าเมื่อผ่านพ้นสิ่งที่ยากเย็นที่สุดไปได้ เราก็จะพบว่ามันยิ่งใหญ่เมื่อหันมองกลับมา และกว่าจะถึงวันที่ดอกไม้บานก็มีผู้ที่อยู่เคียงข้าง คอยผลักดันให้ข้าพเจ้าได้พบกับสิ่งที่มุ่งหวังตั้งใจ ขอกราบขอบพระคุณ รศ.พัชนี เที่ยจรรยา อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้ทั้งแนวทาง คำปรึกษา การตรวจแก้ และกำลังใจซึ่งมีค่ามหาศาล รศ.ดร. ธนวดี บุญลือ ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร. ยุบล เบญจรงค์กิจ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ช่วยแนะแนวทางและเขย่าส่วนผลมต่างๆ ให้เข้ากันดี

ขอขอบคุณบุคคลที่แสนดีเหล่านี้ :D

- คุณแม่กับป๊ะป๊า ทุกสิ่งที่มีมอบให้นับเป็นความยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตที่มนุษย์คนหนึ่งพึงจะได้รับ

- แหล่งข้อมูลอันดับเพลงทั้งสามแห่ง ได้แก่ Hot Wave, Energy F.M. และ Z 88.5

- น้องมด น้องหมี น้องบี คุณยาย และป้าติ๋ว ที่คอยดูแลสุขภาพ อาหารการกิน และช่วยเก็บข้อมูล

- แอ้ม บ่า และเพื่อนแก๊งตบเข้าชาติทุกคน ที่ทำให้ข้าพเจ้าซาบซึ้งถึงความ เป็นเพื่อน และรู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ดีในชีวิต

- เก็น สำหรับกำลังใจข้ามทวีป และเข้าใจทุกปัญหาเสมือนว่าเป็นตัวข้าพเจ้าเอง

- แอน ที่ e-mail มา tell me ทุกคำคืนว่าเป็นห่วง

- คูชี Black and White อาไชย์ดี - สมหมาย และ บุญรักษ์ ที่ช่วยแอบ X-ROX และคอยขับรถโรงเรียนรับส่งอยู่เสมอ แม้จะต้องหลบอำมาบ้างในบางครั้ง

- เจ๊เหม่ม เจ๊ตุ่น ผู้ที่คอยตบหัวแล้วลูบหลัง เธอทั้งคู่จะอยู่และจิกเวลาที่ความขี้เกียจเข้ามาเยือน แต่ก็พร้อมเสมอสำหรับกำลังใจเวลาที่ท้อแท้

- พี่ตะ เต๊ะ พี่ก้อย พี่กาญ พี่กล้วย พี่เก๊ะ พี่นุช พี่ลี กุ้ง นิด ดิก น้องหญิง คอยห่วงใยเป็นกำลังใจ และแหล่งระบายอารมณ์เวลาที่เกิดคุ้มคลั่ง

- น้องตุ๊ก นิสิตปริญญาโทผู้หนีไปเอาดีทางงาน Messenger ช่วยเหลือทั้งกายทั้งใจ และทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้สัจธรรมอีกข้อหนึ่งของชีวิตที่ว่า “... แล้วทุกสิ่งก็จะผ่านพ้นไป ”

- อ. เครือวัลย์ ครุณก ครูพยงค์ เปิ้ล และน้องพร ที่ช่วยเก็บข้อมูลอย่างขยันขันแข็ง มากกว่างานของตัวเอง

- ป๊าบ-กะ-ป๊า คอมพิวเตอร์คู่ใจที่ไม่เกรงตลอดการทำงาน

- ขอบคุณพระผู้เป็นเจ้า ผู้ที่อยู่กลางใจของข้าพเจ้าตลอดมา และตลอดไป

จิรวรรณ กาญจนานันท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับสาร.....	14
ทฤษฎีความสอดคล้อง.....	15
ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ.....	18
แนวคิดเรื่องเพลงและการสื่อสาร.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	29
ประชากร.....	29
กลุ่มตัวอย่าง.....	29
การสุ่มตัวอย่าง.....	30
ตัวแปรในการวิจัย.....	31

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและการให้คะแนนตัวแปร.....	32
แหล่งข้อมูลและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล.....	34
การทดสอบเครื่องมือ.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	36
การประมวลผลข้อมูล.....	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	97
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	99
รายการอ้างอิง.....	100
ภาคผนวก ก.	102
ภาคผนวก ข.	112
ประวัติผู้เขียน.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	48
2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	48
3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	49
4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของบิดา.....	50
5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของมารดา.....	51
6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว..	52
7	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้รวมของครอบครัว... 52	
8	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้ง ในการฟังเพลงไทยสากลจากวิทยุ.....	53
9	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลา ในการฟังรายการเพลงไทยสากลจากวิทยุ.....	54
10	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับฟัง รายการเพลงไทยสากลจากวิทยุ.....	55
11	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีวิทยุที่ฟัง.....	57
12	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวันที่ฟังวิทยุ.....	59
13	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการฟังนักจัดรายการวิทยุ....	60
14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้ง ในการชมรายการเพลงไทยสากลจากโทรทัศน์.....	62
15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลา ในการชมรายการเพลงไทยสากลจากโทรทัศน์.....	63
16	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการชมรายการ เพลงไทยสากลจากโทรทัศน์.....	64
17	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานีโทรทัศน์ ที่ชมรายการเพลงไทยสากล.....	67
18	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวันที่ชมรายการโทรทัศน์.....	68
19	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้ง ในการซื้อเทป / ซี.ดี.เพลงไทยสากล.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากล.....	70
21	แสดงค่าเฉลี่ยของการรับรู้ประโยชน์ในระดับสูง จากการฟังเพลงไทยสากล	72
22	แสดงค่าเฉลี่ยของการรับรู้ประโยชน์ในระดับปานกลาง จากการฟังเพลงไทยสากล	73
23	แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากล.....	74
24	แสดงค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในระดับสูง จากการฟังเพลงไทยสากล	76
25	แสดงค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในระดับปานกลาง จากการฟังเพลงไทยสากล	77
26	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม สิ่งที่พอใจในการเลือกฟังเพลง.....	78
27	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากล ของวัยรุ่นกับความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น	79
28	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากล กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น.....	80
29	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์จากการ ฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นกับความพึงพอใจจากการ ฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น.....	80

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แบบจำลองอธิบายการใช้สื่อเพื่อตอบสนองความพอใจ	20
2	แบบจำลองสูตรของ Lasswell	23
3	แบบจำลองการสื่อสารในรูปของการฟังเพลง	23